

tudíž je oprávněn byty ty pronajímati a vypovídati, z čehož plyne, že mu žalovaný neprávem upírá aktivní legitimaci k žalobě. Pokud žalovaný tvrdí v námitkách proti výpovědi, že smlouva nájemní byla uzavřena na 15 let, pokud se týče, že se stát vzdal práva vypovědětí nájemní poměr po 15 let, nemá ani tu pravdu. Žalovanému nepodařilo se v té příčině prokázati uzavření smlouvy takové mezi státem a družstvem a, není-li tu této smlouvy, nemůže si činiti nárok z této domnělé smlouvy, uzavřené prý v jeho prospěch podle § 881 druhý odstavec obč. zák. Obsah intimátu zemské správy politické ze dne 4. března 1927 č. 19-3502 ai 1927 příl. B), jímž byl sdělen družstvu výnos ministerstva veřejných prací ze dne 2. února 1927 č. 5 b-757/3-859 ai 1927, zdál by se sice nasvědčovati tvrzení žalovaného, neboť mezi výhodami, jež stát vyhrazuje družstvu, uvádí pod bodem 2., že státní správa ponechá po 15 let v bytech i ty státní a jiné veřejné zaměstnance, kteří sice měli v době pronájmu bytu charakter takovýchto zaměstnanců, ale odchodem do pense neb u žen ovdověním ho pozbyli, a pod bodem 3., že po dobu vpředu uvedenou státní správa ponechá v bytě i vdovu, jakož i rodiče a děti zemřelého státního zaměstnance, bytu nemající. Z těchto ustanovení výnosu by se zdálo vyplývati, že přísluší-li právo nájemné po 15 let státnímu zaměstnanci danému na odpočinek, vdově, dětem a rodičům zemřelého státního zaměstnance, tím spíše musí příslušet aktivnímu státnímu nebo veřejnému zaměstnanci, když stát právě pro aktivní státní zaměstnance státní obytné domy postavil. Témuž názoru by nasvědčoval i poslední odstavec výnosu, kde se mluví jenom o výpovědi z bytů těm členům družstva, kteří budou z družstva vyloučeni, kdežto o výpovědi členům družstva, pokud jsou aktivními státními nebo veřejnými zaměstnanci, se zmínka nečiní. Nižší soudy zjistily však na základě výpovědí svědků, že se mezi družstvem a státem nevyjednávalo o zastavení vypovídání aktivních státních zaměstnanců, nýbrž jen o zastavení výpovědí zaměstnancům pensionovaným a členům rodiny zaměstnanců zemřelých. Nekonalo-li se však v y j e d n á v á n í ve prospěch aktivních státních zaměstnanců v příčině jejich vypovídání z bytů, nemohla ohledně nich býti uzavřena mezi státem a družstvem s m l o u v a ve prospěch jich jako osob třetích (§ 881 obč. zák.). Není-li zde tudíž individuální smlouvy mezi státem a družstvem jako smluvníky, nebyla uzavřena ani smlouva ve prospěch třetí osoby, státních zaměstnanců a žalovaného, která by se připojovala jako vedlejší ujednání ke smlouvě smluvníků (rozh. 7816 sb. n. s.). Tím je však odňata půda vývodům dovolatelovým, činěným z výnosu svrchu zmíněného. Není-li zde smlouvy ve prospěch žalovaného, nepřisluší mu ani nárok z domnělé smlouvy té, jež uplatnil námitkami proti výpovědi.

Čís. 12449.

Chtěl-li do sporu veřejné obchodní společnosti místo společnosti vstoupiti jeden ze společníků vzhledem k prohlášení druhého společníka, že mu následkem likvidace společného podniku předává do

úplného vlastnictví zažalovanou pohledávku, bylo k tomu třeba především souhlasu žalující společnosti. Byl-li na jmění postoupivšího společníka vyhlášen konkurs, bylo po případě třeba i souhlasu správce konkursní podstaty.

Svolení odpůrce ke vstupu nabyvatele věci nebo pohledávky ve spor (§ 234 c. ř. s.) může se státi i mlčky, zejména způsobem uvedeným v druhém odstavci § 235 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 16. března 1933, R II 66/33.)

Spor proti žalovanému vedla původně veřejná obchodní společnost Jan M. a Ludvík H. Tato veřejná obchodní společnost byla zlikvidována, ježto se jeden z veřejných společníků (Jan M.) ocitl v konkursu, spor, o nějž tu jde, byl ponechán v klidu, načež Ludvík H. prohlásil, že vstupuje do sporu sám. Soud první stolice nepřipustil změnu v osobě žalobce Ludvíka H-a s tím, že řízení zůstává nadále v klidu. Rekursní soud připustil změnu žaloby a uložil prvnímu soudu, by ve sporu dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Upadnutím jednoho ze společníků do konkursu zanikla společnost Jan M. a Ludvík H., která původně žalobu podala, a na jejíž místo, pokud se týče zažalované pohledávky, nastoupil vzhledem k prohlášení ze dne 15. září 1930 Ludvík H., který již dříve byl ve sporu účasten, ovšem jako společník firmy. Nepřešla tedy zažalovaná pohledávka na osobu novou, ve sporu dříve zcela nezúčastněnou a nejde tedy ani o zcizení pohledávky ve sporu uvedené, nýbrž o změnu žaloby v tom směru, že místo původní společnosti na straně žalující zůstává žalobcem jeden ze dvou dříve zúčastněných společníků. Žalovaný o žalobě takto změněné projednával při roku dne 23. září 1932, nic proti změně nenamítaje, a pokládá se proto jeho souhlas s touto změnou podle § 235 druhý odstavec c. ř. s. za daný. Názor prvního soudu, že prý šlo o zcizení sporné pohledávky, jest právně mylný. Ostatně, i kdyby šlo o zcizení a Ludvík H. měl býti považován za osobu novou na sporu dříve nezúčastněnou, dal žalovaný souhlas k jeho vstupu do sporu již tím, že s ním ve sporu při roku dne 23. září 1932, jak již uvedeno, projednával. Nelze vyčísti z § 234 c. ř. s., že ke vstupu nabyvatele pohledávky do sporu jest potřebí výslovného svolení druhé strany. Ani v tom, že žalovaným při roku dne 23. září 1932 byl namítán proti stěžovateli jako žalobci nedostatek aktivní legitimace, není odpor proti vstupu stěžovatele do sporu, neboť tato námitka není námitkou formální, nýbrž materiálně právní.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze upřítí oprávnění. Žaloba byla podána firmou Stavitel Jan M. a Ludvík H., podnikatelství staveb v Z. Podle výpisu z obchodního rejstříku jde o veřejnou obchodní společnost, jejíž společníci jsou Jan M. a Ludvík H. Ač lze připustiti, že po stránce ma-

teriální jsou nositeli práv a závazků veřejné obchodní společnosti její společníci, nejsou procesuálně společníci stranami ve sporu společnosti (sr. rozh. sb. n. s. čís. 7781). Chce-li teď vstoupiti do sporu jako žalobce Ludvík H. základem prohlášení druhého společníka ze dne 15. září 1930, podle kterého tento vzhledem k likvidaci společného podniku předává do úplného vlastnictví svého společníka Ludvíka H-a pohledávku za žalovaným, nejde o pouhou změnu žaloby po stránce subjektivní ve smyslu § 235 c. ř. s. a nedopadá proto rozhodnutí čís. 8774 sb. n. s., jehož se patrně přidržuje rekursní soud, nýbrž jde o vstup do rozepře po zcizení pohledávky ve spor uvedený, tedy jde o případ § 234 c. ř. s. Je-li tomu tak, jest však potřebí mimo souhlas žalovaného především i souhlasu žalující společnosti k tomu, by společník Ludvík H. vstoupil do sporu jako žalující strana místo ní (srovnej komentář Neumannův k § 234 c. ř. s.). Nebylo však ani tvrzeno, že žalující společnost projevila s tím svůj souhlas. Jak vyplývá z obchodního rejstříku, byl na jmění společníka Jana M-a dne 8. dubna 1931 uvalen konkurs. Tím zanikla žalující společnost podle čl. 123 čís. 3 obch. zákona a nastala podle čl. 133 obch. zák. likvidace společnosti, nebylo-li snad něco jiného ujednáno. Jako likvidátoři jsou povoláni podle tohoto místa zákonného všichni společníci nebo jejich zástupcové, nenastala-li výjimka tam vytčená. Bylo by proto po případě potřebí také souhlasu správce konkursní podstaty Jana M-a, a nesejde na tom, že Jan M. již před uvalením konkursu postoupil svůj podíl na zažalované pohledávce společníku H-ovi, neboť ve sporu uplatňovala tuto pohledávku společnost. Pokud tudíž společník Ludvík H. nevykáže také řečený souhlas, není oprávněn vstoupiti jako strana do sporu. Přisvědčiti ovšem sluší názoru rekursního soudu, že svolení ke vstupu nabyvatele věci nebo pohledávky ve spor uvedený podle § 234 c. ř. s. může se státi i mlčky, zejména způsobem uvedeným v druhém odstavci § 235 c. ř. s. Že by se svolení muselo státi výslovně, zákon v § 234 c. ř. s. nežádá; platí tudíž i zde obecný předpis § 863 obč. zák., podle něhož lze vůli projevit i činem konkludentním. Takovým činem žalovaného, podle něhož nelze rozumně pochybovati o tom, že žalovaný dal svolení ke vstupu Ludvíka H-a jako hlavní strany, byla by okolnost, že se dne 23. září 1932 se žalobcem bez ohrazení pustil do sporu ve věci hlavní. Poněvadž však Ludvík H. nebyl oprávněn bez svolení zástupců likvidující společnosti do sporu vstoupiti, bylo dovolacímu rekursu již z této příčiny vyhověti a rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 12450.

Osoba svéprávnosti úplně zbavená, pokud toto zbavení svéprávnosti trvá, není způsobilá uzavřítí manželský sňatek, a to ani ve světlých okamžicích ani, když ozdravěla.

Osobě úplně zbavené svéprávnosti nelze přičítati vinu na uzavření sňatku (§§ 95, 96 obč. zák.).